Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL.CV. № 56 TUESDAY, MARCH 24 1998 PARSIPPANY and NEW YORK CENTS 75 –ЦЕНТІВ ПАРСИППАНІ І НЮ ЙОРК ВІВТОРОК, 24-го БЕРЕЗНЯ 1998 р. Ч. 56 РІК CV

Л. КУЧМА ГОТУЄ НОВУ ЕКОНОМІЧНУ ПРОГРАМУ

Київ (УНІАР). — У вівторок, 17-го березня, на нараді у Президента України Леоніда Кучми розглянено проєкт нової програми економічного розвитку на 1999-2005 роки.

Пізніше на пресовій конференції Анатолій Гальчинський повідомив, що Президент запропонує нову програму, оскільки більшість із пропонованого ним у 1994 році вже фактично виконано: частинно лібералізовано економіку і досягнено певної фінансової стабільности.

Проєкт нової програми з робочою назвою "Концепція стратегії економічного зростання" вперше розглянено на нараді у Президента. За словами А. Гальчинського, на відміну від програми 1994 року "Концепцію економічного зростання" спрямовано на посилення реґулювальної ролі держави. Тобто, ця концепція вирізняється активною соціяльною політикою.

Ю. Щербак спростував повідомлення про продаж зброї Афганістанові

Київ (УНІАР). — Перший заступник міністра закордонних справ України Антон Бутейко повідомив, що амбасадор України в ЗСА Юрій Щербак на пресовій конференції в престижевому Національному пресовому клюбі ЗСА у Вашингтоні розповів про результати візити Президента України до Росії, а також візити державного секретаря ЗСА в Україну.

Український амбасадор спростував повідомлення, розповсюджене газетами "Вашингтон Таймс" і "Гіндустан Таймс", що Україна начебто постачає зброю режимові талібанів в Афганістані. За словами Ю. Щербака, діючий в Україні урядовий механізм контролі за експортом озброєнь виключає будь-яку можливість постачання зброї до країн, проти яких застосовано відповідні санкції ООН.

Заступник міністра закордонних справ А. Бутейко зазначив, що і після цієї заяви американська преса далі друкує подібні повідомлення. Він пояснив це "намаганням певних політичних сил підірвати репутацію України і витіснити її з ринку зброї".

„Реформатори" впевнені у своїй перемозі

Київ. — Представники Партії „Реформи і Порядок" применшили можливість перемоги комуністів у парляментарних виборах, заявивши, що саме навколо їхньої партії створиться широка коаліційна фракція у новій Верховній Раді, повідомила 20-го березня УНІАР.

„Реформаторська більшість у парляменті — це дійсність, — сказав кандидат на депутата Микола Томенко на пресконференції, — а міт про комуністичну більшість — це намагання знову поставити питання про вибір меншого зла". Як він сказав, до „реформістів" долучається молодше покоління з тих, хто досі не поповнював лави „конституційного центру" і „рухівців".

Однак останні опитування суперечать цьому. Згідно з ними, комуністи далі залишаються на першому місці, після них іде Партія Зелених і Рух.

На пресконференції виступив також голова економічної ради ПРП Сергій Терьохін, який в черговий раз скритикував економічну угоду з Росією. „Україну силою не візьмеш, її можна лише обдурити", — заявив він. С. Терьохін наголосив на необхідності оприлюднити „так званий економічний додаток" договору, щоб громадськість подивилася, „чи нема там приводу для референдуму".

Голова ПРП Віктор Пинзеник, коментуючи економічний договір, навів приклад спільних інвестицій, зокрема пропозицію щодо спільного виробництва комбайнів з російським акціонерним товариством „Ростсельмаш". „Чи не є це спробою за рахунок бюджету України — адже українські інвестиції можливі лише з бюджету — оживити 'Ростсельмаш'?", — запитав він.

Україна сплачує борги

Київ (УНІАР). — Український Уряд сплатив борг і грошову кару за затримку погашення боргу за кредит, отриманий Лисичанським нафтопереробним заводом у 1992 році під гарантії Уряду. За це кредитор "Вестдойчеляндесбанк" подовжить термін виплати позики до 2003 року.

На думку керівників Національної агенції з питань розвитку та европейської інтеґрації, цей крок українського Уряду сприятиме зростанню довір'я до України з боку закордонних інвесторів. Кредит "Вестдойчеляндесбанку" в сумі 70 млн. екю видано на будівництво комплексу для виробництва поліпропілену. Лисичанський нафтопереробний завод повинен був розплачуватися за позику від 1994 до 1999 рік, однак не зміг цього зробити. Отож італійська компанія, що забезпечила кредитний ризик, звернулася до Кабінету Міністрів України, який свого часу ґарантував повернення грошей німецькому банкові.

Представники "Вестдойчеляндесбанк" висловили готовість і далі співпрацювати з Лисичанським нафтопереробним заводом, якщо Уряд ґарантуватиме повернення грошей.

За повідомленням інформаційного агентства "Українські новини", сума закордонних кредитів, наданих українським підприємствам під державну ґарантію, на 1-го січня 1998 року перевищила 1 блн. дол. Український Уряд уже сплатив майже півбільйона дол. Виплат за такі позики у державному бюджеті України не передбачено — гроші доводиться брати з інших статтей.

В.Чорновіл відвідав Крим

Симферопіль (УНІАР). — Тут у суботу, 7-го березня, в рамках передвиборчої кампанії, перебував голова партії Народний Рух України Вячеслав Чорновіл.

Зустрічі з виборцями відбулися спочатку в залі Кримського українського драматичного театру а пізніше у парку Тренева поблизу будинку Ради Міністрів Автономної Республіки Крим.

В 11-ій годині ранку в театрі зібралося близько 500 осіб, яким В. Чорновіл розповів про становище партії щодо державної мови і принципів формування нового складу Верховної Ради України.

На думку В. Чорновіла, в Україні державною повинна бути тільки одна мова — українська, хоча специфіку Криму треба враховувати. Парламент не повинен формуватися на партійній основі. Підтримавши курс Президента на реформи, В. Чорновіл водночас зазначив, що Леонідові Кучмі треба визначитися з партійною приналежністю. Своїх опонентів із СДПУ(о) голова НРУ називав не інакше, як "Марчук, Кравчук і футбольна дружина 'Динамо'".

Вічу в парку намагалися перешкодити кілька громадян старшого віку.

В рамках візити відбулася зустріч В. Чорновола з постійним представником Президента України в Криму В. Кисельовим, в ході якої мова йшла про необхідність полегшення процедури надання громадянства репатріянтам і можливості допуску тих із них, хто не встиг ще оформити українське громадянство, до участи у виборах. В. Кисельов проінформував свого співрозмовника, що навіть ті 18,000 кримських татар, які можуть без будь-яких перешкод отримати громадянство, не квапляться з подачею заяв. Всього таких заяв на січень 1998 року подано 2,636, із яких уже 2,304-ом вже надано громадянство.

В.Чорновіл, зі свого боку, заявив, що фракція Руху готова підтримати поправку до виборчого закону, для надання права голосу кримським татарам, які постійно мешкають у Криму, але таке рішення може викликати протидію з боку інших фракцій парляменту України. Тим не менше, вважає В.Чорновіл, в разі негативного рішення, за кримськими татарами залишається право на перехід до радикальних засобів боротьби за свої права.

На пресовій конференції 17-го березня, у якій взяли участь також лідер кримського регіонального

(Закінчення на стор. 4)

Журналісти протестують проти переслідувань

Симферопіль (УНІАР). — Тут 17-го березня в пресовому центрі агенства ІРЕКС Про Медія відбулося засідання круглого стола на тему : "Проблеми свободи слова й діяльности мас-медія під час виборів в Україні". У праці круглого стола, крім журналістів, взяли участь спостерігачі від ОБСЕ, керівник кримського представництва Національної ради телебачення і радіомовлення України А. В. Сіваченко і заступник постійного представника президента України в Криму В. А. Орєхов.

Кримські журналісти висловили занепокоєння з приводу фактів переслідування журналістів, негідного використання засобів масової інформації в політичних цілях, порушень свободи слова в Україні. Вони заявили про готовність вибороюати свої права, виступили на захист потерпілих колеґ, закликали одні одних не піддаватися спробам утягнути себе в протистояння між політичними угрупованнями, особливо загострену в період передвиборчої кампанії. Безправність журналістів, на погляд учасників круглого стола, є загрозою і для всього суспільства.

За підсумками праці круглого стола прийнято меморандум, у якому стверджено необхідність проведення Асоціяцією Вільних Журналістів постійного слідкування за подіями, пов'язаними з порушеннями свободи преси, негайного висвітлення кожного подібного факту в засобах масової інформації та звернення до міжнародних правозахисних організацій.

Учасники круглого стола взяли на себе добровільні зобов'язання: реґулярно інформувати своїх читачів, глядачів і слухачів про всі посягання на свободу слова і втручання у фахову діяльність журналістів; не сприяти в будь-якій формі тискові на засоби масової інформації.

Створено нову золотодобувну компанію

Київ. — Замість ліквідованої минулого року золотодобувної компанії Укрзолото український Уряд створив державне акціонерне товариство „Українські Поліметали", повідомили засоби масової інформації.

Віцепрем'єр Сергій Гриценко сказав на пресконференції, що створено також спеціяльний відділ у Міністерстві Індустріяльної Політики, який займатиметься питаннями добування золота і наглядатиме за діяльністю нової компанії.

Як відомо, Уряд закрив Укрзолото в жовтні минулого року, звинувативши компанію у тому, що вона не змогла збільшити виробництво золота.

За словами С. Гриценка, Україна цього року хоче продати золота на суму 500,000 дол. й інвестувати гроші в золотодобувну промисловість. Найбільший золотий рудник України в Мужієве в Закарпатті має принести до кінця цього року 300 кілограмів золота. С. Гриценко зазначив, що впродовж наступних п'яти років цей рудник видаватиме 900 кілограмів цього металу щороку.

На сьогодні в Україні відкрито шість покладів золота. За урядовими підрахунками, загальна вага покладів становить 52 тонни, з яких 42 тонни залягає в Мужієвому.

Америку не застане зненацька хемічно-біологічний напад

Вашінгтон. — Уряд З'єднаних Стейтів Америки вирішив створити спеціяльну формацію, яка буде спроможна швидко зліквідувати наслідки можливих терористичних акцій із застосуванням хемічної і бактеріологічної зброї.

Як повідомив секретар Департаменту оборони Вілліям Коген, виступаючи у столичному клюбі преси, ця формація складатиметься з 10 груп, зформованих на базі Національної ґвардії і резерви збройних сил. Групи координуватимуть свої дії з Департаментом оборони і Федеральною агенцією в питаннях кризових ситуацій в країні.

Кожна з груп налічуватиме 44 особи, половина з них перебуватимуть у постійній бойовій готовості, а друга половина залишатиметься в резерві.

В. Коген сказав, що в 1999 фінансовому році Пентагон плянує видати на вишкіл згаданих груп 49.2 млн. дол. Секретар Департаменту оборони звернувся до Конгресу з просьбою виділити ці фонди через особливу статтю військового бюджету.

Відомо, що ЗСА у складі своїх збройних сил вже віддавна мають формації, здатні відбити хемічні атаки. Тепер же мова йде, щоб допомогти цивільному населенню.

Згідно з даними американської розвідки, небезпечну зброю масового знищення тепер мають 25 держав, серед них і такі, що вороже наставлені до Америки.

НОВА ПОЛІТИЧНА націоналістична партія Індії, яка тепер керує урядом, заповіла, що розгляне свою настанову до нуклеарної зброї і правдоподібно її змінить, включаючи її до арсеналу збройних засобів. Ця заява вказує на нові перегони у кількості зброї поміж Індією і Пакистаном і викликує неспокій у цілому світі, хоча уряд Індії відразу заявив, що питання нуклеарної зброї залишиться одвертим.

Б. ЄЛЬЦИН ЗВІЛЬНИВ УРЯД РОСІЇ

Москва. — Агенство Ассошіейтед Пресс повідомило, що у понеділок, 23-го березня, російський президент Боріс Єльцин звільнив увесь уряд Росії, стверджуючи потребу нової групи людей, щоб запевнити розвиток економічних реформ.

У своєму телевізійному виступі Б. Єльцин спокійно і зрівноважено скритикував колишній увесь кабінет, вказуючи на внутрішні політичні міжусобиці, що на його думку було зайвою витратою часу. Повідомлення про те, що Б. Єльцин звільнив Віктора Черномирдіна та цілий уряд, приголомшило цілу країну.

Сьогодні Б. Єльцин оправдував свій крок бажанням упевнитись в тому, що ним започатковані економічні реформи будуть продовжуватись до 2000 року, а тоді сильний реформатор буде обраний на його місце президентом країни. Крім того, він зазначив, що звільнення уряду не означає змін у політичному напрямку, це тільки намагання приспішити та поліпшити економічні реформи.

Б. Єльцин заявив, що колишній міністер палива і енергетики, 35-річний Сергей Кірієнко буде виконуючим обов'язки прем'єр-міністром. Російський президент, який має конституційне право призначувати та звільняти міністрів натякнув, що він вже має нового прем'єр-міністра, але покищо його не назвав.

Колишньому прем'єр-міністрові та довголітньому своєму співробітникові В. Черномирдінові російський президент дав завдання підготовити президентські вибори у 2000 році, але не назвав його своїм кандидатом на це становище.

Також повідомлено, що у неділю, 22-го березня, викрадачі-шантажисти звільнили двох американських мормонських місіонарів, схоплених у Саратові минулої середи, 18-го березня. Андрю Лі Пост і Тревіс Роберт Татл були звільнені без будь-яких пошкоджень та без 300,000 дол. заплати, що її вимагали викрадачі.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

ПРОДАНО КРЕЙСЕР "ВАРЯГ"

КИЇВ. — Недобудований крейсер "Варяг" вирішено продати китайській фірмі. Корабель піде до португальської колонії Макао, яка наступного року переходить під юрисдикцію Китаю. Український Уряд та фірма-переможець у конкурсі з продажу "Варяга" підпишуть контракт на 20 млн. дол. Витрати за транспортування крейсера до Макао бере на себе покупець. Відповідно до умов конкурсу, китайська сторона не має права використовувати крейсер у військових цілях.

НБУ ЗМЕНШИВ ОБЛІКОВУ СТАВКУ

КИЇВ. — Національний Банк України вирішив зменшити облікову кредитову ставку на 3 відс. Це — перше за чотири місяці зменшення ставки, під яку НБУ дає кредити комерційним банкам України.

ЗАТРИМАНО МІНІСТРА ОСВІТИ КРИМУ

СІМФЕРОПІЛЬ. — Кримська прокуратура 17-го березня затримала міністра освіти Автономної Республіки Крим, депутата Верховної Ради АРК Юрія Подкопаєва, який є також кандидатом на депутата Верховної Ради України. За повідомленням ТСН, Юрія Подкопаєва підозрюють у присвоєнні 100,000 гривень, призначених для лікування кримських дітей, на рахунки фіктивної фірми "Рамунос". Пізніше ці гроші зникли.

СТЕЖАТЬ ЗА ВИБОРАМИ

КИЇВ. — Протягом 13-17-го березня в Україні перебував представник Соціялістичного інтернаціоналу — радник прем'єр-міністра Голляндії Жак Монаш. Він відвідав Донбас, Симферопіль та Одесу. На пресовій конференції у Донецькому 15-го березня Ж. Монаш розповів про політику Соціентерну в Україні. За його словами, в Соцінтерні уважно слідкують за передвиборчою кампанією, чекаючи на результати, що їх отримає Соціял-Демократична Партія України. Ж. Монаш передав голові ради СДПУ Юрієві Буздуганові привітання та побажання успіху від соціял-демократії Европи.

ПІСЛЯІМПЕРСЬКА НОСТАЛЬГІЯ

СИМФЕРОПІЛЬ. — Тут 17-го березня на площі Леніна кримські комуністи та Спілка совєтських офіцерів провели віче, присвячене сьомій річниці референдуму з приводу збереження СССР. У вічу взяли участь близько 250 осіб. Промовці закликали "дати бій" існуючому режимові, проголосувати за комуністів і тим самим підтвердити рішення колишнього кримського референдуму про збереження СССР. Віче пройшло без гасел та плякатів — його учасники тримали лише прапори колишніх союзних республік. В розпалі віча з Українського театру на площі з'явилися учасники передвиборчої зустрічі з представниками Руху і Меджлісу. Учасники віча зустріли їх вигуками: "Рух — геть з Криму!", "Фашисти — геть з Криму!" На вічі схвалено резолюцію, в якій проголошено: Союзові Совєтських Соціялістичних Республік — бути! Капіталізмові — ні! Соціялізм — так! Комуністи — вперед!"

ЛЬВІВСЬКІ АВТОБУСИ БУДУВАТИМУТЬ У ЧЕЧНІ

ЛЬВІВ.— Як повідомив уповноважений представник президента Чечні у західних областях України Абаз Гарадієв, чеченські підприємці спільно зі Львівським автобусним заводом (ЛАЗ) плянують відкрити у Грозному цех для збирання автобусів Львівського автобусного заводу та станцію для їх технічного обслуговування. Крім того, досягнуто домовлення з Дрогобицьким нафтопереробним заводом про виробництво високоякісної авіяційної оливи.

"ДІТИ СВІТУ — ДІТЯМ УКРАЇНИ"

КИЇВ. — Тут 20-27-го березня, зусиллями Міністерства Сім'ї та Молоді спільно зі Всеукраїнським Культурно-Просвітницьким Центром "Нове життя", міжнародним дитячим фондом "Синій птах" та Міжнародним Фондом "Самаритянин" здійснюється акцію "Діти світу — дітям України". Мета зазначеної акції — надати допомогу дітям, які виховуються в сиротинцях і школах-інтернатах, дітям-інвалідам, дітям-сиротам та іншим категоріям дітей, які потребують соціяльного захисту. У пресовій конференції, присвяченій цій акції взяли участь міністер в справах сім'ї та молоді В. Довженко, керівники зазначених громадських організацій, представники делегації ЗСА.

ПІКЕТУВАЛИ ВЕРХОВНИЙ СУД УКРАЇНИ

КИЇВ. — З ініціятиви Всеукраїнського Комітету Оборони Прав Людини, виборчий блок "Менше слів" та Київська рада об'єднань громадян (КРОГ), разом з Асоціяцією "Зелений світ" провели пікетування Верховного Суду України. В той самий час пікети стояли і біля деяких обласних судів та Верховного суду Автономної Республіки Крим. Учасники акції протестували проти сваволля судових органів та порушення громадянських прав судовою владою. З метою інформування громадськости про масові факти зловживань з боку представників влади та грубого порушення законодавства, згадані організації проводять таког громадські слухання. У Будинку Вчителя 24-го березня відбулася презентація виборчого блоку "Менше слів" з участю Ірини Калинець, Людмили Вансовської, Валентина Мороза, Григорія Гребенюка, Ярослава Андрушкіна та Романа Коваля.

У СВІТІ

НОВИЙ ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР Китаю Зу Ронджі, привічний, перебираючи свій пост, великі реформи у кожній ділянці життя, зокрема в економічній. У трирічному пляні праці, що він його представив публічно, він обіцяє поправу державної індустрії, яка стоїть тепер дуже погано, зміну банкової системи і зменшення на половину числа членів Уряду. Хоча ця перша його заява є досить сенсаційною, досі нічого не вказує на негайні зміни в економіці. Все ж зміною була вже сама його промова на пресовій конференції, в якій він подав свої пляни до відома в півтораторгодинній заяві і його напричуд одвертий спосіб відповідей на поставлені журналістами питання.

В АМЕРИЦІ

САМОГУБСТВА СЕРЕД МОЛОДИХ негрів сильно зросли в останніх двох десятиріччях, як це стверджують досліди американських соціологів. Число молодих негрів у віці 15–19 років, які пробували або покінчили життя самогубством побільшилося вдвічі. Державний центр контролі хворіб подав до відома вислід своїх дослідів у тому напрямі. Як причину такого помітного зросту самогубств, уважають зріст числа негритянських родин, що тепер вже не належать до найбіднішої кляси, а увійшли в середню верству як професією, так і економічно. Ця велика психологічна зміна діє некорисно на негритянську молодь, на думку дослідників цих змін.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

UNA & Svoboda tel.: (973) 292-9800; Svoboda Fax: (973) 644-9510; UNA Fax: (973) 292-0900

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Soyuzivka UNA Estate 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641 (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

У виборах переможе український народ

Через кілька днів Україна матиме нову Верховну Раду, вже третю за понад шість років незалежності. Опитування громадської думки показує, що найбільше депутатських мандатів здобуде Комуністична Партія, яку постійно підтримує 11-14 відс. українських громадян. Трьома іншими партіями, які перейдуть 4-відсоткову стопу і забезпечуть місця у парляменті для своїх представників, стануть, очевидно, Рух, Партія Зелених України і об'єднана Соціял-Демократична Партія.

Передбачати результати виборів навіть на основі багатьох опитувань — справа невдячна. Бо ж ті ж самі опитування свідчать, що десь 20 відс. виборців ще не знають чи будуть голосувати взагалі, а понад 30 відс. громадян, які мають намір прийти на виборчі дільниці, ще не вирішили за кого їм голосувати. Отже результати виборів залежатимуть великою мірою від рішень багатьох громадян в останню хвилину і можуть виявитися несподіванкою.

На таку думку наводить успіх Партії Зелених в останніх опитуваннях. Організацію, яку мало хто серйозно сприймав, підтримало 6 відс. опитаних. Нежданно-негадано вона випередила Рух, що традиційно вважав себе єдиною політичною силою, гідною протистояти КПУ. Деякі аналітики вважають, що успіх „зелених" тимчасовий. Вони пов'язують несподівану популярність ПЗУ з успішною передвиборчою кампанією на телебаченні, фінансованою великими підприємцями, які займають чільні місця у списку захисників довкілля. Але якщо партія здобуде багато місць у парляменті, вона змінить політично і успіх її „затягнеться" надовго. Збільшення популярности ПЗУ вказує на те, що багато українських громадян втомилося як від лівих, так і від правих. Вони починають шукати „золотої середини" і ПЗУ як одна з найменш сполітизованих організацій виглядає для них привабливою.

Однак суть цих виборів полягає не так у тому хто переможе у них, як у тому, що вони відбуваються за розкладом, всупереч поперднім намаганням Президента їх відкласти. Це свідчить, що в Україні зміцнюються демократичні традиції і зріє нормальне громадянське суспільство. У Росії, як відомо, в 1993 році президент Боріс Єльцин розігнав непокірних депутатів з допомогою військових, наказавши танкам стріляти по будинку Думи. Це збільшило уповноваження Президента і похитнуло основи російської демократії. „Сильна рука" перемогла. В Україні ж депутати не дозволили Л. Кучмі перенести парляментарні вибори на рік. Таким чином Верховна Рада не допустила посилення становища Президента, зберігши свою ролю як сильного законодавчого органу і як гаранта демократії. Не зважаючи на те, що парлямент часто неефективний і повільний, він є більш представницький, ніж Президент, бо депутати представляють ширший спектр інтересів українського суспільства.

Вибори 29-го березня особливі ще й тим, що перший раз половина депутатів парляменту обиратиметься за партійними списками. Це означає посилення ролі більших політичних партій і злиття з ними в майбутньому менших, з подібними програмами. Процес цей вже почався створенням передвиборчих бльоків. Найбільшу користь з нового виборчого закону матимуть на цих виборах, очевидно, комуністи як найбільш зорганізована політична одиниця. І це має послужити лекцією для Руху і решти національ-демократичних партій, які через свою впертість і самовпевненість так і не зуміли виступили одним бльоком. Деякі аналітики передбачають, що після виборів багато дрібних партій, зазнавши поразки, перестануть існувати. Все це сприяти консолідації суспільства.

Вибори за партійними списками зменшують також можливість порушень у виборчих дільницях. За підрахунком голосів стежитимуть представники різних партій, що набагато утруднить певним політичним силам фальшувати результати. Звичайно, це не означає, що порушень взагалі не буде. Наприклад, лише незнання нового виборчого закону може привести до серйозних порушень, навіть несвідомих.

Отже можна ствердити, що в кінцевому результаті на виборах цих переможе український народ. Переможе демократична традиція, навіть, якщо комуністи наберуть найбільше голосів. Вибори стануть ще одним завоюванням молодої української держави, цеглиною у фундаменті її державности.

Петро Грицак

ДО 130-ЛІТТЯ „ПРОСВІТИ" В ГАЛИЧИНІ

Мало яка українська організація так причинилася до українського культурного й політичного відродження, як „Просвіта".

Початок був нелегким, але славним

Як тільки Галичина дістала автономію в 1867 році, відразу виникла проблема: як найкраще її використати для інтенсивного і всебічного розвитку українського (тоді ще „руського") руху в Галичині? Справа поширення освіти та національної свідомости серед широких кіл народу стояла на першому місці, як також боротьба проти агресивного польського шовінізму, що намагався використати автономію виключно для себе. Це показало конечність створення окремої самодіяльної української культурно-освітньої організації, яку названо так виразно і багатозначно — „Просвіта".

І треба було поспішати, бо москвофіли, певна частина спантеличених російською пропагандою „русинів", які уважали себе етнічними москалями й були явно протеговані поляками, також рухалися. Дехто уважає, що це була попросту якась братерська боротьба між „українофілами" та „москвофілами", справа особистих симпатій! Фактично це було це важке змагання за право репрезентувати ввесь народ — між русинами-українцями, цілком зданими на власні сили, і москвофілами-кацапами, яких відверто підтримувала царська влада, як також польська адміністрація в Галичині.

Українська ініціятивна група у Львові рішила 8-го грудня 1868 року заснувати добродійне культурно-освітнє товариство „Просвіта". Першими головами були знаний на Перемищині діяч А. Вахнянин (1868-70), та Ю. Лаврівський, віцемаршалок галицького сойму (1870-73). „Просвіта" негайно взялася до організації шкільної, видавничої й економічної справи, але найбільший успіх мала у заснуванні численних читалень. У 1939 році їх було 3,075. Всього тоді налічувалося 31,100 членів, 2,988 бібліотек та 1,475 власних будинків. І це в умовах численних перешкод і заборон зі сторони польської влади. Від оригінальної „Просвіти" потім відокремилися певні масові організації із спеціяльними завданнями, як от „Сільський Господар", „Маслосоюз" та „Ревізійний Союз Українських Кооператив".

Крім культурно-освітньої роботи для української спільноти і крім опіки над українським шкільництвом через „Рідну Школу", „Просвіта" виховувала молоде покоління в дусі свідомого українського патріотизму, любови до рідної культури, що вимагало поширення прав української мови у щоденному житті. Це здійснювалося через самоосвітні гуртки при читальнях, які діяли майже у кожному українському селі. Тим читальням пощастило в Галичині успішно зупинити загальне поширення ідей примітивного соціялізму чи анархізму, що тоді масово вирували в російській імперії та були передвісниками пізнішої Жовтневої революції. Ті неукраїнські ідеї старалися свого часу притипити на галицький грунт (як якийсь „прогрес") такі відомі діячі, як М. Драгоманів та інші.

„Просвіта" звертає на себе увагу світу

У читальнях кипіла праця над пошуком конкретних способів поліпшення своєї долі та над практичним вихованням молоді. А це, у свою чергу, довело до заснування мережі „дитячих садків". Всі установи було фінансовано із власних джерел, через членські вкладки. Влада не виділила жодних більших субвенцій, навпаки — від неї приходили усякі грошові кари і погрози.

Самодіяльна активність „Просвіти" незабаром звернула на себе користну увагу ширших суспільних кіл в Австрії. Але була та активність також сіллю в оці польських претендентів на політичну гегемонію в Галичині. Тим часом австрійська публіка почала звертати увагу на дуже скупий бюджет Галичини на освітні цілі, у порівнянні з іншими коронними краями, й дивувалася, чому той край, мимо низького стану освіти, так мало видає на ті цілі. Це пояснювали тим, що польські політичні кола, які мали владу через сильно пофальшовані вибори (це була „таємниця Поліішинеля"), не надавали нележного значення народній освіті. Спеціяльно поляки боялися, що її поширення вийде передусім на користь українській більшості в Галичині та змешить традиційні польські політичні впливи. Ті всі труднощі в ділянці освіти мусіла „Просвіта" зборювати, спираючись на свої скромні приватні засоби.

Обмеження, які тоді існували в Галичині, спонукували „Просвіту" висилати найбільш надійних студентів студіювати в чужих університетах та фахових школах. В той спосіб вишколено ряд фахівців для праці в таких українських кооперативах, як „Маслосоюз", які згодом належали до найкращих в Європі й успішно конкурували на міжнародному ринку. Досить сказати, що сам М. Ганді, почавши в Індії рух цивільного спротиву, радив своїм землякам брати собі приклад із досвіду галицьких українців: вони, після довгої неволі та незаслуженого, систематичного поніжування поляками, спромоглися виробити собі добру опінію цілого світу (у 30-их роках), як працьовиті, совісні робітники. Як багато зуміли вони для себе осягнути, в мирний спосіб, виключно власними силами, — казав Ганді, тоді надзвичайно популярна у світі особа.

Моральна велич українства

Іноді доводиться почути, скільки ніби доброго українці навчилися від поляків у тих страшних роках формування модерної української нації. Але та наука мала не раз чисто негативний характер: замість польського „застався а постався", нас вчила „Просвіта" морально протилежного — що „праця єдина з неволі нас вирве", замість месіяністичного чи бомбастичного „за вашу і нашу волю", вона вчила „учітеся, брати мої, думайте, читайте", словами Т. Шевченка. Але, може, найважливішим з тоді, що „Просвіта" осягнула своїми активностями, був критичний іспит, коли розпадалася Австро-Угорщина. В Галичині український народ навіть не думав слухати імпортованого москалями гасла „грабуй награбоване", чи „всім по сім" (десятин землі), а відважно став, як один чоловік, в обороні своєї незалежности. Це тоді, коли на інших українських землях, де „Просвіта" не мала нагоди ширше розвинути своєї діяльности, соціяльна революція перемогла революцію національну, із усіми негативними наслідками того явища. Сьогодні знаємо, яка жорстока доля чекала тих українців, що повірили свого часу радикальним обіцянкам малокультурних демагогів, які „з легкої руки" обіцювали „рай на землі". Дотепер ще жодна із культурно-заавансованих країн не прийняла добровільно тієї рецепти на „щасливе життя". В додатку до царської Росії та Китаю, де це сталося в наслідок кривавої громадянської війни, траплялося це виключно в соціяльно-економічно нерозвинених, колишніх колоніяльних країнах т. зв. „третього світу".

Поляки не мали організації, подібної до нашої „Просвіти". Виховувано простий народ в „домах людових" у дусі войовничої агресивности до всіх сусідів, в дусі шовінізму. Духовою поживою досьогодні є сильно перчені твори Г. Сєнкєвіча. Це, безперечно, доводить до труднощів щодо взаємного добросусідського співжиття, бо цілі верстви народу маять і тепер жаль, за минімі кривди, до своїх сусідів, та всякі до них претенсії. А зразок до „модель до наслідування" мають вони Ярему Вишневецького, одного із головних героїв Г. Сєнкєвіча, який уже в дорослому віці відцурався свого народу та віри. Після авантюрницького життя, повного кривавих ексцесів, помер від переїдання, у віці 39 років. Отакий то був герой.

Ода Україні

Україно! Героїне наша славна! Ти велична, ти прекрасна, мужня, сильна і відважна! У вогні не раз горіла, земля рвалась на шматки та перед ворогом ніколи ти не схиляла голови. Твою гордість боронили вірні дочки і сини, кров гарячу проливали, у бої нерівні йшли. Життям своїм рятували від ворожої ноги твої поля безкраї, ліси, річки, квітучі сади. Пісня рідна і любов свята дороговказом їм була. Подвиги героїв ти прославляєш у віках і квіти ніколи не в'януть на їхніх високих могилах. В твоїм серці, Україно, є місце кожному із нас, ти, як мати мила й щира, готова прихилити нам небес. Зорею світанковою ти сяєш у сузір'ї славетних країн, до сонця погляд свій звертаєш і Господа прославляєш, що допоміг тобі встати з колін. Радій, веселися, красою цвіти, Україно-калино, на усі віки. Щастям волі упивайся, як весна, кольорами неба і стиглого колоса розвивайся над рідним краєм. Хай пісні твої дзвінкі розливаються над світом і здоров'я від землі святої набираються твої любі діти. Щоб ніколи не погасла зоря волі золота, будемо у згоді жити, сіяти й збирати зерна миру, любови і добра. Будемо тебе, наша ненько-Україно, берегти й любити, як Всевишній заповів, і не зганьбимо ніколи пам'ять славних козаків, що крізь терни, бурі й скали шлях до волі прокладали.

Слава, слава всім героям українського народу! Гордімося, величаймось, що козацькому роду — немає переводу.

Оксана Максимишин
с. Голгочі, Україна

Ярина Зоряна

Весняний чар

Весна завжди хвилює людське серце:
Шепотом, струмків, усміхом квітів.
Піснею, що пташина защебече,
В саду чи в гаї, з дерева верхів.
Так стане любо і радісно жити.
Чи ти юнак, чи тобі близько сто...
Бо чар весняний, бальзам соковитий
Лікує душу — відганяє зло.
Прикро за тих, що вже не відчувають
Ці благодатні весни у містах,
Де сірі бруки життя коротають...
Мені природа — і друг, і сестра!
І добре так, що я із „периферій"
Весняним чаром наповнюю груди!
То ж відчиняйте сердець ваших двері,
Нехай у них вам квіти зацвітуть!

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

В справі зимової Олімпіяди в Нагано

Сама Олімпіяда для нас, глядачів телевізії, була дуже мізерна. Нам передавали головні змагання після 12-ої години ночі. Вечорами передавали по пару хвилин менш важні змагання, а оголошенням не було кінця. Деякі види спорту повторяли багато разів. В Канаді, наприклад, глядачі могли бачити всі види спорту в цілому.

Щодо наших олімпійців з України, то це був великий жаль і встид. Даремно ми чекали, виглядали, ночами не спали, щоб побачити, чи хоч почути щось про наших спортовців, але дарма, не довелось.

Ми всі мусимо з тим погодитись, що великою причиною до того неуспіху є жахлива українська економіка, але другою, не менш важливою причиною було те, що наші організатори вислали таку величезну групу непідготованих спортовців (до 60) і майже таку саму велику групу тренерів, опікунів, репортерів та потрібних і непотрібних делегатів.

Тут, власне, була найбільша помилка, тому що коли немає грошей, немає приміщення на тренування, то пощо висилати таку велику групу непідготованих спортовців? За ті гроші, котрі Україна і діяспора видали на ту Олімпіяду, можна було підготовити малу групу добре вишколених спортовців, навіть коли б вони тренувалися в інших країнах. За ті великі суми витрачених грошей ми могли мати кращі успіхи. Не кількість, а якість здобуває медалі.

Прикладом є Болгарія, котра вислала на Олімпіяду єдиного спортовця і той спортовець виборов для своєї держави золоту медалю, і це є великим успіхом і гордістю його земляків.

При цій нагоді хочу висловити мою думку щодо Оксани Баюл. Ми всі було до болю розчаровані її поведінкою під час автомобільного випадку, як рівнож тим, що вона публічно говорила, що вона росіянка. Оксана Баюл ніколи не була вихована в українському дусі, як сироту не було кому її виховувати. Жила в Україні, в той час в Совєтському Союзі. В ті часи все, що українське, було вороже і погане.

В Україні є багато різних національностей і власне тому не є важне, чи то українка, чи росіянка, чи жидівка — на Олімпіяді вона репрезентує Україну. Приклад: скільки наших українських спортовців репрезентують Росію і, навпаки, скільки російських спортовців репрезентує Америку.

Спортові клюби спроваджують спортовців з цілого світу, і ті спортовці репрезентують даний клюб.

Те, що О. Баюл своєю поведінкою зробила нам і собі велику шкоду і встид, світ скоро забуде. Те, що О. Баюл виборола для молодої української держави золоту медалю, світ ніколи не забуде. Не забуваймо і ми.

Стефан Палилик
Елдред, Н. Й.

Василь Євтушенко

Мандрівка по Україні автомобілем

I

Приготовлявся до такої мандрівки, як тільки Україна стала незалежною, вільною державою. І кожного року траплялася якась перешкода, але 1997 року мій намір здійснився.

9-го червня о год. 4-ій після обіду наш літак швайцарської лінії приземлився на летовищі в Борисполі. Зі мною подорожують моя дружина Раїса і син Анатолій. Перше враження, після 54 років відсутности на рідній українській землі, було не цілком приємне. У приміщеннях летовища хочемо дістати свій багаж, розмовляємо між собою українською мовою, коли тут десь узявся молоденький міліціонер — і до нас: „А ви откуда?". В той момент я не збагнув, чого він хоче (мабуть, через російську мову), але потім, не поспішаючи, відповів йому, що ми приїхали з Америки. Він дуже неприємно скривився на обличчі і вже більше нічого не запитував, повернувся і пішов. Ця подія, що офіційний представник української влади зустрів нас так грубо та ще й чужою мовою, на самому початку нашої візити, зіпсувала нам настрій. З іншого боку, міліціонер дав нам до зрозуміння, що, мабуть, вони мають спеціяльне доручення особливо пильно придивлятися до тих, хто приїжджають з Америки. На жаль, те перше враження виявилось правильне і воно червоною ниточкою тягнулося через цілу нашу мандрівку по Україні. Ми ж бо приїхали від Києва через Полтавську і Сумську області аж до Харкова на сході, а від Харкова, через міста і села, аж до Львова на заході.

Вертаючись до нашої зустрічі в Києві, хочу звернути увагу на деякі важливіші події нашої мандрівки. В Борисполі наша родина зустрічала нас квітами та величним короваем на чудовому вишитому рушникові. На другий день, не гаючи часу, ми вирушили на Сумщину, в село, в якому я народився. По обох сторонах дороги — рівнина, скільки очима бачиш, все поля і поля, засіяні житом або пшеницею, іншими культурами. Втім, зустрічали також і поля, на яких не було нічого посіяно. Нам пояснювали, що їх спеціяльно позалишали, щоб земля „відпочивала". Особисто мені здалося, що або не мали чим засіяти, або не було кому її обробляти.

Перед вечором прибули в село Саї, де проживає мій племінник Микола Євтушенко (мого брата син) зі своєю родиною. Як звичайно, наші люди дуже гостинні, і після короткої, хвилюючої зустрічі нас повезли до сусіднього, колись великого, хутора, де поховані мої батьки. На моє велике здивування, з того хутора не залишилося і сліду. Тільки дві могили моїх батьків серед лісу, де колись був садочок і хатина, в якій вони доживали свого віку. Відійшли у вічність в 1967 році, не знаючи, що їхній син живий і здоровий. Перед старанно прибраними могилами, обнесеними залізною огорожею, з залізними хрестами, я з дружиною і сином, схиливши коліна, помолилися, навіки прощаючись із тлінними останками моїх батьків.

Цей великий хутір, що зник з лиця землі, називався Нестеренки. Старші люди в ньому вимерли, а молодші роз'їхалися по цілому колишньому Совєтському Союзі. То ж я, повернувшись до свого рідного хутора, не знайшов ні однісінького місця, яке я міг би згадати.

Перед моїм виїздом в Україну Окружний Комітет Українського Народного Союзу, знаючи, що я буду відвідувати такі віддалені від центру села і хутори, що навряд чи хтось колись там показався із закордонних гостей, ухвалив передати для дітей, чи україномовних шкіл, 1000 дол., довіряючи мені, як скарбникові Округи, розподілити це поміж найбільш потребуючих. Школа в селі Саї, в якій я був учнем 6-ої і 7-ої кляс, була і тоді україномовною, і такою залишилася по сьогоднішній день, але має проблеми із шкільними підручниками, і я вирішив подарувати цій школі 600 гривнів. Усним і письмовим подякам на адресу УНСоюзу не було кінця.

Після нічного відпочинку ми вирушили в дальшу дорогу, через історичне містечко Гадяч, на Охтирку і Харків. Можна легко помітити, що чим далі на схід, тим бідніше люди живіть. Перед самим Харковом нас затримала міліція з автоматами на плечах, але після короткої перевірки документів ми змогли продовжувати нашу подорож до самого центру міста. Зупинилися в готелі „Харків", він не був надзвичайний, але ми були втомлені, було ліжко і була тепла вода, щоб помитися.

Вранці, після сніданку, пішли розглянути місто. Відвідали декілька музеїв, в яких працівники переважно розмовляють російською мовою, і тут моя дружина (вже мала досить російської мови) запротестувала. Вона зовсім спокійним тоном заявила: „Пробачте, ми приїхали з Америки на свою батьківщину і російської мови не розуміємо, особливо наш син, який народився в Америці, тому прошу до нас говорити нашою рідною мовою". Працівниця розгубилася і ніби аж трохи засоромилася, перепросила нас, що українською мовою не розмовляє, але відразу звернулася до іншої працівниці, яка вже розмовляла з нами українською мовою до кінця нашого перебування в музеї.

Харків — це велике індустріяльне місто, старе, але з гарною архітектурою, і потребує багато, багато направи. Надзвичайно імпозантний пам'ятник Т. Шевченкові на великій площі його імені. Навпроти нього знаходиться домівка „Просвіти", про яку вже була стаття в „Свободі". Заходимо туди, нас тепло зустрічають. Домівка гарно удекорована, бачимо портрети Т. Шевченка, І. Франка, Лесі Українки, прикрашені чудовими вишитими рушниками. Знайомимося з працівниками, говоримо про діяльність „Просвіти", залишаємо скромну пожертву на потреби Товариства і відходимо.

(Продовження буде)

ПІСЛЯ ВІДВІДИН КУБИ Папою Іваном Павлом II і його прохання дати релігійну та гуманітарну допомогу цій країні, таку, що не дає користи комуністичному правлінні, Президент Билл Клінтон заповів полегшення дотеперішніх заборон щодо контактів з Кубою. Це торкається збільшення безпосередніх летів літаками на Кубу, як також дозволу на висилання грошової допомоги членам родин, які живуть на Кубі. Безпосередні перелети можуть тепер перевозити людей або пачки, що призначені для допомоги католицьким вірним або католицьким організаціям.

В НАЙБЛИЖЧИХ ДНЯХ БУДЕ У Сенаті рішатися доля прийняття до НАТО Польщі, Мадярщини і Чехії, хоча це питання вже довго стоїть на передовому місці у всіх дискусіях та статтях, як також в Палаті Репрезентантів, і не є вже так контроверсійне, як було спершу. Але не зважаючи на те, тепер коли голосування зближається, два із впливових сенаторів, Джан Ворнер і Деніел Мойниген зачинають публічно ставити під сумнів чи прийняття цих держав не зантагонізує Росію та не перешкодить у прийнятті до НАТО ще інших держав, які повинні прийти на чергу в другій рунді. Як їхня настанова вплине на голосування усіх сенаторів, покаже наступний тиждень. Хоча усі засоби масової інформації коментують цю справу, ніде не згадується України, як можливого члена НАТО.

Підсумки праці 83-го Відділу СУА в Ню Йорку

Помимо, що ряди Союзу Українок Америки зменшується, він гідно продовжує своє існування на міцній базі, оснований своїми попередницями.

Один з відділів міста Нью Йорку, відносно вже теж не „молодечий", зараз має 70 членок. Праця в відділі, після системи СУА розділена на референтури, проходить спільно, гармонійно і пульсує життям громадянки-українки.

Продовж чотирьох років 83-ій Відділ очолювала теперішня редакторка журналу Союзу Українок Америки „Наше Життя" Ірена Чабан. Виконуючи працю редактора, вона старається доповнювати матеріяли для журналу цікавими статтями журналістів і поетів з України, як теж втримати його на певному рівні. При праці редактора вона дуже добре вив'язувалася з обов'язків голови відділу. Репрезентуючи еміґрантів одної з останніх хвиль, включала до праці в відділі новоприбулих з України як прелегенток і членок.

Організаційна референтка відділу Дарія Кекіш крім нею кооптованих нових членок, радо вписувала в ряди 83-го відділу нових членок. І. Чабан і Д. Кекіш ініціювали створення молодечого відділу під проводом доні Дарії Кекіш, д-р Уляни Кекіш-Солоденко.

І. Чабан гідно репрезентувала свій відділ не лише на терені організації СУА, але й поза нею, продовжувала координувати комісію збирання книжок для висилки школам і бібліотекам в Україну в складі: заступниці та попередньої голови Ірени Мокрівської, довголітньої знаменитої протокольної секретарки Катрі Червоняк, працівника Метрополітальної бібліотеки в Нью Йорку та музейної референтки відділу Лесі Юзенів. Відома пластова активістка Л. Юзенів дбала про експонати до крамнички Українського Музею, як теж перевела збірку на кімнату СУА в майбутньому новому будинку нашого Музею, яка принесла 1,000 дол., і зорганізувала прогулку на виставку „Візантія" в цьому музеї.

Щоб здобути фонди, потрібні для допомоги сиротинцям, старшим, хворим і студіюючій молоді, головно в Україні, група членок відділу з ініціятиви референтки суспільної опіки, запопадливої Марії Шепарович, вже вдруге відвідує мешканців великого Нью Йорку з колядою. М. Шепарович, помимо далекої віддалі до її місця праці та втоми, знаходить час на те, щоб разом з іншими членками відділу приготовити зібрані речі для висилки в Україну, при допомозі членки відділу, власника висилкового бюра „Дельто" Дарії Гензи. Висилкове бюро, яке рівночасно має відділ галянтерійної крамниці, не залишає власникові-жінці займатися громадськими справами і близькими її серцю танком і хореографією. Д. Генза як довголітня виховна референтка продовжує свою працю з дітьми в світличці 83-го Відділу, допомагаючи вчительці Наталії Гуга щосуботи, і є рушійною силою. Ірена Куровицька, займаючи свої відповідальні пости в організації СУА і Міжнародній Раді Жінок, старанно продовжує свою працю як адміністратора і опікунка світлички 83-го Відділу.

Як і в інших відділах СУА, членки господарчої референтури при допомозі всіх дбайливих господинь стараються забезпечити імпрези відділу смачним буфетом. Заряд кіоском відділу під час фестивалю св. Юра перебрала відносно нова членка Наталка Фолик, якій допомогли вив'язатися з цього клопіткового обов'язку членки з довголітнім досвідом, невтомні Галя Оберишин, Ліда Закревська, Оксана Лопатинська, як теж Андрій Закревський і Олег Лопатинський. Господарча референтка Люся Сусь, помимо її проблем із здоров'ям, приготовила, як і кожного року, „крамничку" предметів народного мистецтва при згаданім кіоску.

Вже доволі популярною щорічною розвагою „Гарбузовою вечіркою" 83-го Відділу провадила відома зі своїх жартівливих програм, у минулому імпрезова референтка Варка Бачинська при допомозі Наталки Думи, теж довголітньої імпрезової референтки і артистичного декоратора залі. Вечірка пройшла успішно, при численній участі членок, їх родин і гостей. В. Бачинська теж провадила програмою під час вечора „Валентина", при допомозі Н. Думи, Ірини Бехтольд, Ірени Чабан та інших членок. Добірний „складаний" буфет на вечірці зорганізувала господарча референтка Л. Сусь при допомозі Марії Палій, Марії Луцик, Галі Оберишин, Ліди Закревської, Марти Салик і Зірки Галів.

З рамени стипендійної референтури, яку очолювала Н. Дума, приділено стипендію студентам у Римі та в Румунії. Треба відзначити секретарку Евгенію Івашків, яка крім загальної праці в відділі з великою увагою провадила кореспонденцію, як теж розсилала повідомлення про імпрези і сходини. Л. Закревська з притаманними їй докладністю і хистом до ведення каси збирала членські вкладки, вступи на імпрези та солідно виконувала обов'язки скарбника. Вона теж допомагає при кожній нагоді господарчим референткам.

Енергійна і повна запалу до праці в СУА культурно-освітня референтка відділу Олімпія Роговська координувала і презентувала кілька цікавих імпрез, представляючи поодиноких прелегентів. Одна з нових членок відділу відчитала ряд віршів поетів-подолян: Ганни Чубач, Миколи Лукова, Ніни Гнатюк тощо.

Пресова референтка Ольга Гаєцька висвітлила відео-запис „Павло Полуботок" в постанові театру ім. М. Заньковецької, з деякими поясненнями.

І. Куровицька на окремих сходинах поінформувала членок про Міжнародну конференцію жінок у Відні, яка проходила під гаслом „Жінка в демократії", та в якій брала участь.

Викладач філософських наук в Києво-Могилянській Академії Світлана Оксамитна, яка, користаючи зі стипендії Фулбрайта в Колюмбійському Університеті, перебувала в Нью Йорку, прибула на сходини відділу. Вона інформувала присутніх про ділянку своєї науки — способи і методи викладання про жіночий рух і про працю жіночих організацій.

Власник фірми, яка займається фінансовим, мастковим і пенсійним плянуванням, Евген Татарин, подав до відома присутнім інформації про всі можливі форми забезпечення безтурботного проживання в старшому віці.

Приємно було зустрітися з молодою милою мисткинею Зоряною Сохацькою, яка завітала на запрошення 83-го Відділу зі своєю виставкою з Філядельфії на зустріч з громадянством Нью Йорку. З. Сохацька — представниця „четвертої хвилі", уродженка Калуша, з родини мистців малярства Івана та Ірини Сохацьких. Мама її — основниця СУ в Калуші, а її працю продовжувала Зоряна, теж як голова Союзу Українок. Від експонатів Зоряни (образи, одяг, хустки) віяло м'яким теплом. Мисткиня проживає у Філядельфії, є членкою 43-го Відділу СУА і планує заложити Мистецьку Студію для молоді при Українському Центрі.

Не дивно, що анонімний доброзичливий жертводавець княжого дару в сумі 10,000 дол. на потреби України вибрав через Галю Оберишин саме 83-ій Відділ, як посередника. Цю пожертву передано Суспільній референтурі Головної Управи з бажанням відділу розділити допомогу сиротинцям і стипендистам в Україні.

Загальні збори 83-го Відділу відбулися в присутності Лесі Кіршак, голови Округи СУА, предсідницею була активна членка Округи і 83-го Відділу Рома Шуган.

Вибрано нову Управу, а головою стала відома пластова діячка, працьовита і активна в громаді членка Стефа Косович. Помічна майже в усіх референтурах, С. Косович започаткувала свою працю в відділі дуже успішною колядою з членками відділу, зорганізованою М. Шепарович, яка принесла дохід в сумі 3,600 дол.

Щасти Боже 83-му відділові СУА в його плодовитій праці, а представницям четвертої хвилі просимо поповнювати його ряди.

Ольга Гаєцька

На виставці мисткині Зоряни Сохацької (зліва-направо): Л. Крушельницька, З. Сохацька, І. Чабан та гості.

Ділимося сумною вісткою з рідними, приятелями і знайомими, що 13-го березня 1998 р. відійшов у вічність, проживши 89 років наш найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО і ДІДО

бл. п.

ЯРОСЛАВ ІГНАТІЙ МАКАРУШКА

ПОХОРОН відбувся 16-го березня 1998 р. о год. 9:30 ранку з церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж.

У глибокому смутку:
дружина — МАРІЯ
сини — ХРИЗАНТ з дружиною ЛОРЕТОЮ та діти МЕРІ, ДІНА, ДУҐЛАС і СТЕФАНІ
— АНДРІЙ з дружиною ЛОРОЮ та діти ПЕТРО, ПАВЛО і ЛІСА
донька — ОЛЕНКА з мужем ОЛЕГОМ КОЛОДІЄМ і синами ДАМЯНОМ і СТЕПАНОМ
братова — МЕРІ МАКАРУШКА
шваґерка — ОРИСЯ ГАВРИЛЮК
ближча і дальша родина в ЗСА й Европі.

Вічна йому пам'ять!

Замість квітів бажає родина складати пожертви на „ФОНД ДОПОМОГИ ДІТЯМ ЧОРНОБИЛЯ" CCRF

Історична Вечірня у пармській катедрі

Продовж останніх 51 років Рада православного духовенства Великого Клівленду відзначала першу неділю Великого посту — Неділю Православ'я, коли то в 843 році привернено ікони у храми і домівки Константинополя. Цю подію щорічно згадують особливою Вечірнею в одному з православних храмів Клівленду. На жаль, тому, що дотепер, нас, православних українців, не визнавали, цієї спільної Вечірні дотепер не відправляли в храмі УПЦеркви.

Одначе цього року це змінилось: в неділю, 8-го березня ц. р., цю спільну службу вперше відправлено в катедральному соборі св. Володимира в Пармі, Огайо. Вечірня була призначена на 6-ту год. вечора, а вже в пів шостої церква була вщерть виповнена вірними.

В призначений час, під урочисті звуки дзвонів, з парафіяльного осередку до церкви вирушила процесія з десятьох вівтарних прислужників та 30-ох священиків, на чолі з Архиєпископом Антонієм, якого вже два роки тому було запрошено очолити цю урочисту відправу та бути її головним проповідником. Вечірню прикрасив місцевий 60-особовий церковний хор під керівництвом Маркіяна Комічака.

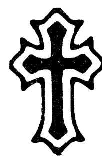
Архиєпископ Антоній з духовенством православних церков Клівленду під час хресного ходу з іконами в Неділю Православ'я.

У своїй проповіді, говорячи про ікони, Архиєпископ підкреслив, що ікони не лише гарні образи для прикраси церкви, а вони — вікна, дивлячись через які, ми можемо буквально „заглянути" в царство небесне. Це ствердження Владики було поміщене в пармському часописі „Плейн Ділер". Закінчив свою проповідь Владика Антоній словами: „Кожен з нас покликаний бути живою іконою Господа".

При кінці Вечірні настоятель катедри о. Іван Наконечний привітав усіх, підкреслюючи, що це вперше за 51 років ця служба відбулася в українській церкві. При цьому він поінформував присутніх, що Україна, будучи другою по величині православною країною в світі, нараховує 33 мільйони вірних. Тоді він звернувся до всіх з проханням молитися за те, щоб поділ Православних Церков в Украні закінчився поєднанням усіх галузок Церкви. Бо так, як сусіди України — Румунія, Сербія, Болгарія, Росія, Польща і т. д. — мають свої автокефальні Церкви, ми молимось, щоб і Українська Автокефальна Православна Церква України, на чолі зі своїм Патріярхом Київським і всієї України, осягнула визнання світовим православ'ям.

Після закінчення Вечірні всіх присутніх запрошено до парафіяльного центру, де різні прицерковні організації приготовили перекуску.

Н. Н.

Ділимося сумною вісткою, що 11-го березня 1998 р. в Hillsboro Beach, Fla. з волі Всевишнього відійшов у вічність наш найдорожчий МУЖ, ТАТО, ДІДО і ПРАДІДО

бл. п.

мґр права

РОМАН ЧОРНОБІЛЬ

нар. 30-го червня 1908 р. в Станиславові.

Довголітній активний громадський діяч, колишній голова і член місцевих організацій міста Рочестер, Н.Й., „Українець Року 1995 ".

ПОХОРОННІ відправи відбулися в українській католицькій церкві, в Рочестері, Н.Й. 16-го березня 1998 р., а тлінні останки покійного спочили в родинному гробівці на Holy Sepulchre Cemetery.

У глибокому смутку:
дружина —АННА з КРАМАРЧУКІВ
сини — АНДРІЙ
— ЮРІЙ з дружиною ДЕББІ
внуки — ХРИСТИНА САЙКС з чоловіком ДЖАНОМ
— БОГДАН, КАРЛІ ДЖЕНА, ЮРІЙ
правнучка — СВІТЛЯНА К. САЙКС
сестри дружини — МАРТА В. КРАМАРЧУК
— ОЛЕНА і МИРОН ТИЦЬКІ з родиною
брат дружини — ІВАН і МАРІЯ КРАМАРЧУК з родиною
ближча і дальша родина в ЗСА, Канаді і Україні.

Замість квітів в пам'ять покійного просимо складати пожертви на UN.W.L.A. Inc. Scholarship Program c/o Ukrainian Federal Credit Union Account #100990 824 Ridge Road, East, Rochester, N.Y. 14621.

Ансамбль бандуристів на Покутті в Коломиї

Частина учасників ансамблю бандуристок. Зліва у другому ряду — керівник О. Ровенчук.

Я і дружина, відвідавши успішно капелю бандуристів на Буковині в Чернівцях, вертаючись до Івано-Франківського, по дорозі заїхали до Коломиї, бо так домовились наперед.

Коломия — столичне місто Покуття. Положене на лівому боці річки Прут, 65 км від Івано-Франківського. Зараз має 70,000 населення.

Під'їжджаючи до школи, де мав відбутись концерт, було видно бандуристів, які там збирались. Всі були вдягнені в національні строї, веселі, усміхнені.

Коли ми прийшли на залю, всі бандуристи вже сиділи на місці. Запізнались з керівником ансамблю Олександрою Ровенчук. Довідалися від неї, що не зовсім повний ансамбль зібрався, бо дощова погода заповідалась.

Ровенчук є професійна бандуристка, керує тим ансамблем понад п'ять років.

Привітався з бандуристами, почався концерт. Найперше виступали поодинокі бандуристки, які, як видно, були дуже добре підготовлені. Деякі дівчатка мали добрі голоси, вільно і відважно виконували пісні. Одна з них виконувала думу, за що дістала найбільше оплесків. Пізніше програму виповнювали по двох і трьох. Та частина зібрала найбільше оплесків.

Тоді цілий ансамбль виконав ряд народних пісень, а на закінчення заграли кілька творів М. Лисенка...

На закінчення їх чудового виступу я представився, і розгорнулась вільна дискусія. Дівчатка дуже були цікаві бандуристами в Америці. Посипались питання, на які я давав відповіді. Були й такі відважні, які запитували, чи вони могли б виступати в Ню Йорку. Дискусія затягнулась досить довго, тяжко було розставатись.

Микола Чорний-Досінчук

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Вісті УСЦАК

Календар турнірів УСЦАК в 1998 році

2 — 3-го травня — весняний тенісовий турнір на „Тризубівці" у Філядельфії;

4 — 5-го липня — тенісові першенства Делеґатури УСЦАК-Схід на Союзівці;

1 — 2-го серпня — турнір подвійних пар на Союзівці;

5 — 7-го вересня — тенісовий чемпіонат УСЦАК на Союзівці;

19 — 20-го вересня — КЛК на Союзівці;

3 — 4-го жовтня — осінній тенісовий турнір на „Тризубівці" у Філядельфії.

Відбиванкові першості УСЦАК

Відбиванкові першості УСЦАК з нагоди 50-річного ювілею СТ „Україна", відбудуться в суботу, 23-го травня ц. р. в Торонто, Канада. Найближчими днями до цих українських спортових осередків, що мають активні відбиванкові дружини, прийдуть офіційні запрошення і докладні інформації.

УСЦАК підтримав середню школу в Миколаєві

Ми вже інформували наших читачів про єдину, справжню українську середню школу в м. Миколаєві, на півдні України. Йшлося про її пекучі потреби в кількох ділянках, у тому числі і спортовій. Ми теж закликали прихильників УСЦАК підтримати цей черговий проєкт своїми фінансовими пожертвами. З приємністю і вдячністю віднотовуємо, що наші вірні приятелі, справжні патріоти своєї батьківщини щедро відгукнулися на цей заклик. Перший список жертводавців подаємо наприкінці цього допису. А тим часом, першим відгукнулося УСВТ „Чорноморська Січ", яке вже в п'ятницю, 13-го березня вислало до тієї школи два великі пакунки з новими спортовими одностроями, м'ячами та іншим інвентарем, як теж з цінними книжками і журналами, брак яких, головно україномовних, у цій школі відчувають. Фінансова вартість тієї посилки перейшла суму 500 дол.

Перший список жертводавців на Фонд УСЦАК — „Школа Миколаїв"

Пожертви, які наспіли до 10-го березня 1998 року: 500 дол. — Василь Леканда, 100 дол. — Стефан Кушнір, 30 дол. — Александер Цареградський, 26 дол. — Александер Івасів, по 25 дол. — Михайло Бобяк, Мирон Масловський, 20 дол. — Євгенія Громицька.

Всім вельмишановним жертводавцям Управа УСЦАК складає щиросердечну подяку і закликає чергових включитися до цього преважливого проєкту. Допоможімо цій патріотичній середній школі в Миколаєві виховувати повноцінних громадян України. Чеки, або „мані ордери" просимо висилати на УСЦАК — „С. Ш. Миколаїв", 680 Сенфорд авеню, Нюарк, Н. Дж. 07106.

Справа історії українського спорту в діяспорі

Врешті назріло зацікавлення в Україні історією українського спорту в діяспорі. Досі в Україні ним цікавилися в основному задля здобуття фінансової підтримки для спортових федерацій і НОК України. Лід під цим оглядом, як звичайно, „прорубали" у Львові. Йдеться про випускника Львівського Державного Інституту фізичної культури Юрія Козія, який спільно з науковим керівником, проректоркою ЛДІФК Оксаною Вацебою розпочали досліди, присвячені історії розвитку спортового руху в українській діяспорі. Нарешті можна сподіватися, що невдовзі в Україні появиться солідна наукова праця про організований український спорт в діяспорі, його осяги та вклад у відродження спорту в Україні. В листі до Управи УСЦАК науковець Юрій Козій подав список джерельних матеріялів про поодинокі українські спортові осередки в ЗСА і Канаді, які йому вдалося досі відшукати. Це: Альманах КЛК — Ню Йорк, 1989; Альманах РФК (1945-1948) — Мюнхен, Молоде життя, 1951; „Борітеся-поборете", Я. Хоростіль — Торонто, 1950; Альманах УСВТ „Чорноморська Січ" (1924-1974), Нюарк, 1974; „Спортовий Клич" (упоряд. О. Твардовський) — Ґлен Спей, 1974; „На Олімпійських хвилях", довідник УСЦАК, О. Твардовський, Нюарк, 1997.

Цими днями Управа УСЦАК вислала до Львова згаданим нашим науковцям чергові матеріяли: десятки річників журналу „Наш Спорт", ювілейне видання УСЦАК з нагоди 25-річчя, Книгу історії СТ „Україна", Торонто і ряд інших матеріялів, що були під рукою. Управа УСЦАК закликає усі наші спортові осередки, які мають у себе будь-які власні документальні видання, що можуть бути джерелом для історії спорту, присилати їх якнайскоріше на адресу УСЦАК: 680 Сенфорд авеню, Нюарк, Ню Джерзі 07106 з долученою оплатою до висилки до Львова. В іншому випадку дані спортові осередки, їх багаторічна активність не будуть записані в історії українського спорту в діяспорі.

В. Чорновіл...

(Закінчення зі стор. 1)

відділу Руху Л. Пілунський і представник Меджлісу кримсько-татарського народу Н. Бекіров, В. Чорновіл зазначив, що найбільші шанси на перемогу мають ліві сили, оскільки центристи надто роздріблені. За попередніми прогнозами, 4-відсоткову стопу подолають комуністи, Рух, Партія Зелених України, Селянсько-Соціялістичний бльок, СДПУ(о) і Трудова Україна. Є перспективи і в НДП та Аграрної Партії, а от НЕП, складовою частиною якого є ПЕВ, шансів практично немає. Щодо Руху, то він займає, як правило, перше-друге місця і не тільки в західніх областях.

Ставлення НРУ до російськомовної меншости і до договору з Росією В.Чорновіл охарактеризував так: "Ми ніколи не були антиросійськими, ми завжди були антиімперськими".

ПОДІЇ

ВЕСНЯНІ ЗАБАВИ

Дженкінтавн, Па., і Пассейк, Н. Дж. — Компанія „Міст—Америка" з Ліндену, Н. Дж., влаштовує весняні забави, які відбудуться у суботу, 25-го квітня, в УОК-Центрі, 700 Сідар ровд у Дженкінтавні, Па., та у суботу, 9-го травня, в Українській Централі, 240 Говп аве. в Пассейку, Н. Дж. Квитки можна придбати в головному бюрі, тел (800) 288-9949, або у представників згаданої компанії.

ДО: Відділових Організаторів та Членства УНСоюзу

П Р И Г А Д К А

УНСоюз забезпечує тепер до віку 80 літ в клясі на життя з одноразовою вкладкою. Найменша сума забезпечення 2,000 дол.

Подаємо список вкладок:

ВІК	Вкладки за 2,000 забезп.	Вкладки за додаткових 1,000
70	1,358	674
71	1,392	691
72	1,424	707
73	1,458	724
74	1,492	741
75	1,524	757
76	1,556	773
77	1,588	789
78	1,620	805
79	1,650	820
80	1,680	835

За дальшими інформаціями просимо звертатися до секретаря вашого Відділу або до головної канцелярії на число

1-800-253-9862

СОЮЗІВКА • SOYUZIVKA
Ukrainian National Association Estate
Foordmore Road, Kerhonkson, New York 12446
914-626-5641 FAX 914-626-4638

Табори і майстерні на Союзівці влітку 1998 р.

ТЕНІСОВИЙ ТАБІР

від неділі, 21-го червня, до четверга, 2-го липня

Хлопці і дівчата віком 12-18 років.
Харчування і нічліг, оплата за дитину
– 250 дол. для членів УНСоюзу;
– 300 дол. для нечленів.
Тенісова оплата для викладачів – 75 дол. від дитини.
Інструктори: Зенон Снилик, Юрій Савчак та інші.
Приймаємо не більше як 60 учасників!

ТАБІР ДЛЯ ХЛОПЦІВ І ДІВЧАТ

від суботи, 11-го липня, до суботи, 25-го липня

Відпочинковий табір для хлопців і дівчат віком 7-12 років. Прогулянки, плавання, ігри, українські пісні і фолкльор під безперервною опікою.
Харчування і нічліг – оплата за дитину:
для членів УНСоюзу – 180 дол. на тиждень
для не членів – 220 дол. на тиждень.
Додаткова оплата для опікунів/інструкторів:
– 30 дол. на тиждень від дитини.
Приймаємо не більше як 45 учасників.

ЗАБАВНИЙ ЧАС „ЧЕМНОГО"

від неділі, 26-го липня, до суботи, 1-го серпня

табір присвячений для навчання англомовних діточок від 4-6 років про Україну.
Реєстрація/оплата для опікунів 75 дол. від дитини якщо родичі перебувають на Союзівці.
Реєстрація/оплата для опікунів 125 дол. від дитини якщо родичі не перебувають на Союзівці.

МАЙСТЕРНЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ТАНЦЮ

від неділі, 9-го серпня, до суботи, 23-го серпня

Традиційні українські народні танці для початкуючих, середніх та заавансованих танцюристів. Харчування і нічліг – оплата за дитину: для членів УНСоюзу:
– 275 дол. за повний навчальний час
для нечленів – 325 дол. за повний навчальний час.
Оплата за викладачів – 200 дол. від дитини.
Інструктор: Рома Прийма-Богачевська.
Принимаємо не більше як 60 учнів, мешкаючих на Союзівці і 10 учнів доходящих. Нікого не приймаємо на менше як два тижні без дозволу керівника Роми Прийми-Богачевької.

Зголошення до всіх таборів і майстерень повинні бути зроблені заздалегідь. Місця подається згідно із зголошеннями та одержанням 25 дол. завдатку від дитини/від табору.
Належиться оплата в сумі 75 дол. від дитини/від табору (крім „забавний час Чемного"), які перебувають поза межами Союзівки. Завдаток стосується до цієї суми.

Український Народний Союз не дискримінує нікого на підставі віку, раси, релігії, статі чи кольору шкіри.

За дальшими інформаціями просимо звертатися до управи СОЮЗІВКИ.

Оплату за харчування і нічліг можна зробити через банкову картку, чеком, або готівкою.
Оплата за викладачів та опікунів повинна бути заплачена виписаним чеком на Союзівку – Таборова оплата.

Під гігієнічним оглядом, всі необхідні медичні довідки і листи-дозволи мусять бути доставлені не пізніше як три тижні перед початком табору, інакше дитина стратить місце в таборі. Не дозволяється жодних виїмків!

• ПРАЦЯ •

Потребуємо негайно жінку до опіки 2-ох дітей, а також до навчання української мови. Мешкання з нами біля моря. Телефонувати на число:
1(508) 274-2808